

13.02.2013

Kj/38

§ 67

Sj / Den av ledamoten Tarja Tenkula väckta motionen om effektiviserade försök till uppsökande ungdomsarbete

HEL 2012-012539 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Tarja Tenkula väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Tarja Tenkulan aloite

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Tarja Tenkula väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Tarja Tenkula hänvisar i sin motion till stadsfullmäktiges jubileumsbeslut med vilket ett särskilt anslag på tio miljoner euro beviljades för åtgärder som förebygger utslagning bland unga. Det anses i motionen att man nu har ett bra tillfälle att inleda flera projekt på stadsnivå för att genomföra effektiviserade försök till uppsökande ungdomsarbete.

Stadsstyrelsen hänvisar till ungdomsnämndens och utbildningsnämndens detaljerade utlåtanden och dessutom till stadsstyrelsens beslut 10.12.2012 om användningen av det särskilda anslaget på tio miljoner euro. Stadsstyrelsen beviljade då personalcentralen 5,185 miljoner euro för införandet av verksamhetsmodellen RESPA, utbildningsverket 2,5 miljoner euro för igångsättandet av det öppna yrkesinstitutet och ungdomscentralen 1,23 miljoner euro för forsknings- och utvecklingsprojektet Hyvä vapaa-aika.

Verksamhetsmodellen RESPA har som syfte att väsentligt minska arbetslösheten bland unga i 17–29 års ålder genom att på bred bas erbjuda ungdomar sysselsättning och tjänster som främjar deras

13.02.2013

Kj/38

utbildningsfärdigheter. Alla ungdomar får sin egen karriärhandledare som tillsammans med den unga personen skräddarsyr en planmässig helhet av de tjänster som står till förfogande. Det treåriga projektet har dessutom som mål att förstärka andelen av stadens samarbetsföretag och föreningar som aktörer som erbjuder sysselsättningstjänster och jobb för ungdomar bland annat genom fadderföretag.

Öppna yrkesinstitutet tillhandahåller yrkesutbildning och handledning för helsingforsiska ungdomar som har blivit utan studieplats och för de studerande vid yrkesläroanstalter som har avbrutit eller tänker avbryta studierna. Ungdomarna kan välja den studiehelhet som passar dem bäst bland helheter avpassade till exempel för studerande som byter bransch eller återupptar studierna eller för invandrare. Dessutom görs det upp en personlig studie- och arbetsplan för studerandena. Öppna yrkesinstitutet fungerar som en del av Stadin ammattiopisto som inledde sin verksamhet i januari 2013.

Forsknings- och utvecklingsprojektet Hyvä vapaa-aika syftar till att utreda hurdana följder en högkvalitativ fritid har för ungdomarnas välfärd och inläring. Projektet går ut på att fyra helsingforsiska klasser på årskurs 7 får stöd med ungdomsarbetet och med elevernas hobbyer. Stödåtgärderna varierar från betalning av hobbyavgifter till individuell handledning, gruppverksamhet och utrustning. Ungdomarna följs upp från hösten i årskurs 7 ända till hösten efter att eleverna har gått ut grundskolan. Det är meningen att publicera projektets resultat och de rekommenderade åtgärderna våren 2017.

Stadsstyrelsen konstaterar dessutom att ett sektorsövergripande nätverk för vägledning av och tjänster för unga inledde sin verksamhet hösten 2012. Nätverket har som avsikt att för sin del säkerställa att det inte kvarstår luckor i tjänsterna för unga och att tjänsterna bra passar ihop. Därtill förmedlar nätverket mångsidig information om ungdomarnas förhållanden och verksamheten för unga.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Tarja Tenkulan aloite

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2013 § 124

13.02.2013

Kj/38

HEL 2012-012539 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Tarja Tenkulan aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Opetuslautakunta 11.12.2012 § 208

HEL 2012-012539 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on tarjolla nuorille alle 29-vuotiaille erilaisia ohjaus- ja neuvontapalveluita. Palveluita järjestävät kaupungin eri hallintokunnat sekä muut toimijat. Palveluverkoston kehittämisessä tulee jatkossa keskittyä erityisesti palveluiden yhteensovittamiseen.

Kaupunginjohtaja päätti 5.9.2012 johtajistokäsittelyssä asettaa Helsinkiin nuorisolain mukaisen monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmän, jonka tehtävänä on:

- * koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta Helsingissä päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- * edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
- * suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- * edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Verkostoon on nimetty nuorten palveluista vastaavien hallintokuntien edustajia sekä kutsuttu edustus työ-, poliisi- ja puolustushallinnosta

13.02.2013

Kj/38

sekä seurakuntayhtymästä. Nuorten edustus ryhmään tuulee Ruuti-järjestelmän kautta.

Opetusvirasto tavoittaa opiskelevat nuoret ja vastaa heidän ohjaus- ja neuvontapalveluista Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksissa. Lisäksi Helsingissä on yksityisiä toisen asteen oppilaitoksia, jotka hoitavat itse ohjaus- ja neuvontapalvelunsa. Noin puolet kaikista toisen asteen opiskelijoista opiskelee kaupungin toisen asteen oppilaitoksissa. Suurin osa heistä on alle 29-vuotiaita.

Jokaisessa Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksessa on tarjolla opiskelijahuoltopalveluita. Opiskelijahuoltopalvelut koostuvat psykologista, kuraattorista, opinto-ohjaajasta ja terveydenhoitajasta. Osassa oppilaitoksia on saatavilla lisäksi psykiatrisen sairaanhoitajan, urasuunnittelunohjaajan ja arkiohjaajan palveluita. Palveluihin pääsy on pyritty tekemään mahdollisimman helpoksi. Yhteistyötä tehdään muiden hallintokuntien toimijoiden kanssa.

Opetusvirasto vastaa koulutuksen ulkopuolella olevien ohjaus- ja neuvontapalveluista koordinoimalla etsivää nuorisotyötä Helsingissä. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on ohjata ja tukea alle 29-vuotiaita nuoria löytämään ne palvelut, joilla edistetään nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö ei tarjoa vain neuvontaa, vaan tarvittaessa jalkautuu palveluiden pariin yhdessä nuoren kanssa. Etsivän nuorisotyön ohjausta voi käyttää kertaluontoisesti tai ohjaussuhde voi olla pitkäkestoinen.

Nuori voi hakeutua etsivän nuorisotyön ohjaukseen itse. Myös huoltajat voivat ottaa yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Nuorisolaki velvoittaa opetuksen/koulutuksen järjestäjää luovuttamaan nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot etsivälle nuorisotyölle perusopetuksen päättistä nuoresta, joka ei ole sijoittunut perusopetuksen jälkeisiin opintoihin sekä alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa. Laki velvoittaa myös puolustusvoimia sekä siviilipalveluskeskusta luovuttamaan tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Helsingissä lähtökohtaisesti yli hallintokuntarajojen yhteistyössä palveluntuottajayhteisöjen kanssa. Opetusvirasto hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntuottajilta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa palveluntuottajia.

Vuonna 2012 etsivää nuorisotyötä Helsingissä tarjoaa:

* Tulevaisuustiski/Helsingin kaupungin henkilöstökeskus, palvelu 15–17-vuotiaille

- * Helsingin seudun erilaiset oppijat, palvelu 17–28-vuotiaille
- * Valmis Väylä -hanke/Sovinto ry, palvelu 17–28-vuotiaille
- * Vamos/HDO, palvelu 16–28-vuotiaille
- * SVEPS, palvelu suunnattu ruotsinkielisille 16–28-vuotiaille.

Etsiviä nuorisotyön työntekijöitä em. toimijoilla on yhteensä 21. Vuonna 2011 toimijoilla oli yhteensä 1 039 asiakasta. Vuoden 2012 ensimmäisen kuuden kuukauden aikana on asiakkaita ollut lähes yhtä paljon, yhteensä 964. Asiakasvirran arvioidaan kasvavan toiminnan tunnettavuuden ja vakiintuneempien käytäntöjen myötä. Vuodelle 2013 kaupunki on arvioinut tarvitsevansa kolmekymmentä etsivän nuorisotyön työntekijää, jotta palvelun saatavuus ja laatu voidaan turvata.

Etsivä nuorisotyö auttaa ja tukee nuoria löytämään tarvitsemansa palvelut, mutta myös nuorten palveluiden tarjontatapaa on Helsingissä kehitettävä. Helsinkiläisnuoren kannalta palvelut ovat usein hajallaan, eikä kenelläkään ole vastuuta kokonaisuudesta.

Palvelutarjontarakennetta tulee yhteensovittaa niin, että nuoren elämänsä aikana keskeiset palvelut (mm. koulutus, talous, työ, terveys, asuminen) ovat saatavissa ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti. Palvelurakenteen yhteensovittaminen vaatii Helsingissä vahvaa monihallintokuntaista yhteistyötä.

Nuorten alle 29-vuotiaiden ohjaus- ja tukipalvelun on oltava nuoren kannalta kokonaisvaltaista eri elämänalueet huomioon ottavaa. Palveluiden ulkopuolelle oleville nuorille ei riitä pelkkä ohjaus- ja neuvontapalvelu, vaan ohjauksen tulee olla aktiivista ja kokonaisvaltaista. Kokonaisvaltaisuuksella tarkoitetaan sitä, että mm. koulutukseen, asumiseen, talouteen, terveyteen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut on osa ohjausprosessia. Nuoren palvelujatkumo tulee turvata, vaikka yksittäisiä palveluita tuottaisivat eri hallintokunnat tai toimijat.

Opetusvirastossa on suunniteltu nuorten palveluiden palvelukokonaisuutta ns. palveluhybridiä. Palveluhybridi toteutettaisiin monihallintokuntaisena yhteistyönä. Etsivä nuorisotyö olisi kiinteä osa hybridin toimintaa. Hallintokunnat toisivat oman alansa palvelut ja ammattitaidon kokonaisuuteen. Palvelumuodossa tulisi ottaa huomioon monikulttuurinen ohjausosaaminen. Nuorille olisi tarjolla jalkautuvaa henkilökohtaista tukea ja ohjausta. Hybridi tarjoaisi ohjauksen ja neuvonnan lisäksi nuoren toimintakykyä ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti edistäviä palveluita liittyen mm. koulutukseen, työllistymiseen, talouteen, asumiseen, terveyteen ja vapaa-aikaan.

Palveluhybridin koulutuspalvelut toteutettaisiin avoin ammattiopisto - mallilla. Avoimen ammattiopiston kautta nuori voisi opiskella osia

13.02.2013

Kj/38

ammattillisista perustutkinnoista eri ammattialoilta sekä ammattitaitoa täydentäviä aineita (mm. äidinkieli, vieraat kielet, matematiikka). Opinnot voisivat liittyä työllistymiseen tai arjenhallintaan. Jos nuori siirtyisi avoimesta ammattiopistosta tutkinto-opiskelijaksi, aiemmat opinnot hyväksiluettaisiin. Tarjolla olisi myös valinnaiskursseja, joiden kautta opiskelijoita ohjataan mm. harrastuksiin.

Nuorten palvelutarjontarakenteen yhteensovittamisella sekä toiminnallisen ja kokonaisvaltaisen ohjauksen lisäämisellä on merkittävä vaikutus nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 29.11.2012 § 103

HEL 2012-012539 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Syrjäytymisen ehkäisyn määräraha

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti myöntää 11.4.2012 kokouksessaan Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina –juhluvuoden johdosta 10 milj. euroa kohdistettavaksi nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Samalla valtuusto kehotti opetuslautakuntaa, sosiaalilautakuntaa, nuorisolautakuntaa ja henkilöstökeskusta yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelemaan ehdotuksen toimenpiteistä ja määrärahan käyttösunnitelman. Päätöksessään valtuusto edellytti, että rahan käyttöä suunniteltaessa seuraavat näkökohdat huomioidaan ja helsinkiläisten nuorten koulutus- ja työmahdollisuuksien turvaamiseksi, ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi kaupunki kohdistaa 10 miljoonan euron erillismäärärahan seuraaviin painopisteisiin:

- peruskoulunsa päättävien helsinkiläisten nuorten ohjaamiseen siten, että jokainen peruskoulunsa päättänyt nuori tavoitetaan ja koulutus- tai jatko paikka taataan,
- uusien ratkaisumallien ja toteutustapojen etsimiseen tulevaisuuden koulutus- ja työmahdolleiksi, etsivän nuorisotyön tehostettujen kokeilujen toteuttamiseen,

- ammatillisen koulutuksen lisäämiseen ja ammatillisen koulutuksen läpäisyasteen nostamisen tehostettuihin toimenpiteisiin tai kokeiluihin,
- ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen vähentämiseen,
- oppisopimuspaikkojen lisäämiseen ja oppisopimuksen kehittämiskokeiluihin yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa ja
- nuorten osallistumisen lisäämiseen

Juhlarahan käyttöä on ollut pohtimassa eri hallintokunnista koottu työryhmä joka on kokoontunut Talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla kaksi kertaa. Työryhmässä on ollut esillä useita hanke-ehdotuksia nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Hanke-ehdotusten valmistelussa on otettu huomioon kaupunginvaltuuston päätökseen mainitun rahan käytöstä liittyvä ohjeistus. Päätöksiä siitä, millaisilla toimenpiteillä asiassa edetään ja mitkä mainituista hanke-ehdotuksista toteutetaan, ollaan tekemässä vuoden 2012 aikana

Työ- ja elinkeinoministeriön 20.3.2012 julkaiseman ”Nuorten yhteiskuntakuu” – raportin mukaan Nuorten yhteiskuntakuulla tarkoitetaan sitä, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle, sekä jokaiselle alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle voidaan tarjota työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutus-paikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Osana tätä yhteiskuntakuuta on koulutustakuu, joka tarkoittaa sitä, että jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutuspaikka lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. Nuorten yhteiskuntakuun toimeenpanon tulee käynnistyä vuoden 2013 alusta. (Nuorten yhteiskuntakuu 2013, 2012)

Nuorten yhteiskuntakuun keskeisistä sisällöistä saattaisi saada sellaisen kuvan, että kysymyksessä on lähinnä nuorten koulutuspolkuihin ja työllisyyskysymyksiin keskittyminen. Nuorisolautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että nuorisotakuuseen liittyvässä keskustelussa muistetaan ottaa esille myös kokonaisvaltainen näkemys nuorten hyvinvointiin ja elämänhallintaan. Nuorisotoimella on roolinsa ja tahtotilaa olla mukana kehittämässä nuorten palvelujärjestelmää ja siihen liittyvää ohjausta. Keskusteltaessa juhlarahan käytöstä, nuorisolautakunta toivoo, että otetaan huomioon nuorten palvelujen ohjauksen tämän hetkinen pirstaleisuus, huolehditaan myös ennalta ehkäisevistä toiminnoista, sekä otetaan nuorten hyvinvointiin ja nuorten syrjäytymiseen kokonaisvaltainen näkökulma: koulutus, työllistyminen, vapaa-aika ja terveys. On tärkeää, että nuorille tehdään henkilökohtainen tukisuunnitelma, joka sisältää myös arjen hallinnan ja vapaa-ajan, sekä selvitetään edelleen nuorten syrjäytymistä ilmiönä niin, että myös nuoria osallistetaan prosessiin. Lisäksi nuorisolautakunta pitää erittäin tärkeänä virastojen välisen yhteistyön koordinaatiovastuusta sopimista.

13.02.2013

Kj/38

Nuorisoasiankeskuksella on matala kynnyks tulla palveluihin ja tarvittaessa virastossa on valmiutta keskustella myös tästä roolista.

Etsivä nuorisotyö

Helsinkiin on perustettu nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, jonka ohella kaupungissa on paljon yhteistyön muotoja, jotka ovat olleet toiminnassa vuosia.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston puheenjohtajan toimii sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja ja se kokoontuu ensimmäistä kertaa joulukuussa 2012.

Nuorisolain mukaisesti etsivän nuorisotyön keskeisin tehtävä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori, sekä auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Toiminta pohjautuu vapaaehtoisuuteen ja etsivä nuorisotyö perustuu nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta.

Nuorisolaissa todetaan, että kunta järjestää tarvittaessa nuorten työpajapalveluja ja etsivää nuorisotyötä. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Mikäli etsivän nuorisotyön palvelu toteutetaan hankkimalla ne nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä, on kunnan vastattava hankittujen palvelujen lainmukaisuudesta suhteessa nuorisolakiin. Helsingissä etsivän nuorisotyön viranomaiseksi on nimetty opetusvirasto ja siellä tarkemmin nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjajohtaja. Opetusvirasto vastaa myös etsivän nuorisotyön koordinoinnista ja toimeenpanosta.

Vuonna 2012 etsivää nuorisotyötä toteutettiin kaupungin omana toimintana Tulevaisuustiskillä ja lisäksi viiden kaupungin ulkopuolisen palveluntuottajan voimin. Näitä olivat Sovinto ry, Helsingin Diakonissalaitos, SVEPS ry, HERO ry ja Vihreä Keidas ry

Helsinki tarjoaa useita erilaisia tukimuotoja 18- 22 -vuotiaille nuorille. Opiskelijoille oma oppilaitos ja sen oppilashuolto on lähellä oleva tuen tarjoaja, mutta tietoa, neuvoja ja tukea opinto- ja urasuunnitteluun tarjotaan laajalti myös työllisyshoidon palveluissa. Näistä esimerkiksi Tulevaisuustiskillä on tarjolla tukea hyvinkin monenlaisia kysymyksiä pohtiville nuorille. Kaupungin itse tuottamia palveluja täydentävät Opetusviraston koordinaatiossa muut etsivän nuorisotyön toimijat, joita on mm. Helsingin Diakonissalaitoksen toteuttama Vamos-palvelukokonaisuus, jonka kohderyhmään aloitteessa mainitut nuoret aikuiset myös luontevasti kuuluvat.

13.02.2013

Kj/38

Nuorisolautakunta toteaa, että nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn suunnatun määrärahan käytöstä tulee tehdä ratkaisuja mahdollisimman pian ja hankkeita valmisteltaessa on tärkeää ottaa huomioon jo olemassa oleva palveluverkko. Lisäksi on hyvä huomioida toiminnassa olevat muut kehittämishankkeet ja – suunnitelmat, sekä pyrkiä välttämään aukkoja ja toisaalta myös päällekkäisyyttä nuorten palveluissa. Tähän päästään huolellisella, hallintokuntien yhteisellä hankevalmistelulla ja aidolla yhteistyöllä eri toimijoiden kesken.

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Markku Toivonen

Lisätiedot

Martti Poteri, toimistopäällikkö, puhelin: 310 71687
martti.poteri(a)hel.fi